

Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

STRATEGIJA RAZVOJA I DJELOVANJA U UMJETNIČKOM PODRUČJU
ZA RAZDOBLJE 2018.-2025. GODINE

Javna rasprava o prijedlogu Strategije na Fakultetu je provedena 2.-16. srpnja 2018., a u konačnom je obliku usvojena na 528. redovitoj sjednici Fakultetskog vijeća održanoj 17. srpnja 2018., pod toč. 3. Strategija je javni dokument, objavljuje se na web stranici Fakulteta i primjenjuje se od 18. srpnja 2018.

Dekan Izv. prof. dr. sc. Krunoslav Šmit

Ovaj je dokument usklađen s državnom *Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije RH* (2013.), zatim s elaboratom *Razvoj i preobrazba Sveučilišta u Zagrebu – polazne pretpostavke* (2013.), kao i sa slijedećim sektorskim strategijama Sveučilišta u Zagrebu [SuZ] obvezujućim za sve sastavnice u razdoblju 2013. – 2025.¹:

- *Strategija razvoja edukacije u umjetnosti, umjetničkog stvaralaštva i istraživanja SuZ*
- *Strategija istraživanja, transfera tehnologije i inovacija SuZ*
- *Strategija studija i studiranja SuZ*
- *Strategija internacionalizacije SuZ*
- *Strategija prostornog i funkcionalnog razvoja SuZ*
- *Strategija razvoja sustava podrške studentima SuZ*
- *Strategija sustava osiguranja kvalitete SuZ*

U specifičnim slučajevima koji nisu sadržani u ovoj *Strategiji* Arhitektonskog fakulteta, primjenjuju se opće postavke navedenih sektorskih *Strategija* Sveučilišta.

U formalnom i sadržajnom pogledu dokument *Strategije* također je usklađen i sa:

- *Pravilnikom o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice* [NN 83/2010]

Riječi i pojmovni sklopovi korišteni u ovoj *Strategiji* koji imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

¹ Strateški dokumenti Sveučilišta u Zagrebu nalaze se na poveznici:

<http://www.unizg.hr/o-sveucilistu/dokumenti-i-javnost-informacija/dokumenti-sveucilista/strateski-dokumenti>

SADRŽAJ

POLAZNE OSNOVE

INSTITUCIJSKI OKVIR ARHITEKTONSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU I POLAZNE OSNOVE

- MATIČNA PRIPADNOST I DJELATNOST
- POVIJEST I TRADICIJA
- USTROJ
- FAKULTET DANAS
- MISIJA
- VIZIJA
- OKRUŽENJE

DJELOVANJE U UMJETNIČKOM PODRUČJU

CILJEVI

- OPĆI I STRATEŠKI CILJEVI
- NEPOSREDNI CILJEVI

STRATEŠKI PROGRAM DJELOVANJA

- EDUKACIJA – NASTAVNO DJELOVANJE
- STUDENTI I STUDENTSKO DJELOVANJE
- UMJETNIČKA ISTRAŽIVANJA I STVARANJE NOVIH KREATIVNIH VRIJEDNOSTI
- STRUČNO I EKSPERTNO DJELOVANJE
- MEĐUNARODNA SURADNJA
- DRUŠTVENO DJELOVANJE
- UNUTARNJA ORGANIZACIJA I USTROJ

STRATEŠKE PRETPOSTAVKE DJELOVANJA

- LJUDSKI POTENCIJALI I KADROVSKA POLITIKA
- PROSTORNI POTENCIJALI
- INFRASTRUKTURNI POTENCIJALI
- FINANCIJSKI I POSLOVNI POTENCIJALI
- OSIGURANJE I PRAĆENJE KVALITETE

ZAKLJUČAK

POLAZNE OSNOVE

Arhitektura, urbanizam i dizajn su discipline kojima je inherentno oblikovanje i interpretiranje prostorne, predmetne i komunikacijske okoline. Stvaralačka komponenta u njima je ravnopravna tehničkoj, te su obje prisutne u konceptualizaciji, oblikovanju i izvedbi. Umjetničko stvaralaštvo, istraživanje i obrazovanje ključne su komponente kulturnog i duhovnog prostora te mjerilo ambicije društva. Afirmacija umjetničkog djelovanja stoga je nužna u područjima kojima je kreacija intrinzična, a strateško definiranje razvoja njezin preduvjet.

Ovom se strategijom uspostavlja dinamična i fleksibilna struktura koja proizlazi iz interdisciplinarnе suradnje spomenutih disciplina na način koji će omogućiti bržu prilagodbu navedenim promjenama te izazovima koje one nose. Pitanja održivosti, etičnosti, režima korištenja, prolaznosti, krhkosti i prilagodljivosti adresirana generativnim projektantskim i dizajnerskim procesima rezultiraju ishodima koji stvaraju nove organizacijske sustave ali i formalna rješenja, a koja se sagledaju kroz ispreplitanje mnogih disciplina.

Strategija razvoja umjetničkog djelovanja sastavni je dio organizacijske strukture i edukacijskog, istraživačkog, znanstveno-umjetničkog i stručnog rada na Arhitektonskom fakultetu te bi stoga trebala kao ključnu riječ, odnosno polazište, uzeti pojam *sinergija*.

U polju značenja tog pojma primarno je ono koje se tiče sinergije između svih postojećih znanja i resursa koje sastavnica ima i jačanja sinergijskih učinaka između pojedinih resursa u svrhu razvoja kompetentnosti i kompetitivnosti Arhitektonskog fakulteta.

Resursi se mogu segmentirano gledati kao: formalno-ustrojbeni, edukacijsko-nastavni, znanstveno i umjetnički istraživački i stručni.

INSTITUCIJSKI OKVIR ARHITEKTONSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

MATIČNA PRIPADNOST I DJELOVANJE

Arhitektonski fakultet javna je znanstveno-nastavna ustanova, jedna od 33 visokoškolske sastavnice Sveučilišta u Zagrebu, te pripada užoj grupaciji koju čini 12 tehničkih fakulteta. Fakultet u okviru svoje djelatnosti provodi sveučilišnu edukaciju svih razina (preddiplomsku, diplomsku, poslijediplomsku, stručna usavršavanja i cjeloživotno obrazovanje) u dva studijska programska usmjerenja (Arhitektura i urbanizam, Dizajn), zatim provodi istraživanja (znanstvena i umjetnička), visokostručno i ekspertno djelovanje, izbore u zvanja i ostale poslove za koje je ovlašten u slijedećim matičnim domenama²:

- području: [2.] Tehničke znanosti
- polju: [2.01.] Arhitektura i urbanizam

² Pravilnik o znanstvenim i umjetničkim područjima, poljima i granama [NN 118/2009]

– granama: [2.01.01.] Arhitektonsko projektiranje, [2.01.02.] Urbanizam i prostorno planiranje, [2.01.03.] Arhitektonske konstrukcije, fizika zgrade, materijali i tehnologija građenja, [2.01.04.] Povijest i teorija arhitekture i zaštita graditeljskog naslijeđa, [2.01.05.] Pejzažna arhitektura.

Isti djelokrug aktivnosti Fakultet razvija, i nadalje će razvijati i u:

– području: [7.] Umjetničko područje

– poljima: [7.04.] Likovne umjetnosti, [7.07.] Dizajn

– granama: [7.04.07.] Arhitektura (umjetnički dio); [7.07.01.] Dizajn vizualnih komunikacija, [7.07.02.] Industrijski dizajn i dizajn proizvoda, [7.07.04.] Dizajn interakcija.*

* U tijeku je inicijativa za osnivanjem zasebnog polja „Arhitektura i urbanizam“ unutar Umjetničkog područja.

POVIJEST I TRADICIJA

Današnji Arhitektonski fakultet sljednik je tradicije inženjerske visokoškolske edukacije arhitekata u Zagrebu koja kontinuirano od 1919., pa će se uskoro zaključiti puno stoljeće neprekinutog obrazovnog djelovanja. Studij arhitekture isprva je bio ustrojen izvan Sveučilišta, u okviru Visoke tehničke škole (1919.-1926.), potom je integriran u noutemeljeni sveučilišni Tehnički fakultet (1926.-1958.), a njegovim razdvajanjem i u Arhitektonsko-građevinsko-geodetski [AGG] fakultet (1958.-1962.) te napokon, daljnjim razvojem, u samostalni Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (od 1962. do danas).

Arhitektonski je fakultet posredno i baštinik umjetničke edukacije arhitekata. Već u prvoj generaciji profesora TVŠ ključne dionice nastave izvode akademski arhitekti školovani na bečkoj Akademiji likovnih umjetnosti, poput J. Holjca, Ć. M. Ivekovića i V. Kovačića. Između dva svjetska rata edukacija arhitekata paralelno s Tehničkim fakultetom odvijala se i na Likovnoj akademiji (tzv. 'Iblerova škola'), a postulati te škole posredovanjem ondje educiranih akademskih arhitekata – naših nekadašnjih profesora (M. Kauzlerića, D. Galića, N. Šegvića) – dijelom su prenešeni i u pedagoški okvir studija arhitekture na Tehničkom fakultetu, s kontinuitetom te dvojne tradicije koja se održala do danas.

Do 2003. zagrebački je Fakultet bio jedina visokoškolska ustanova za edukaciju arhitekata u Republici Hrvatskoj (donedavno i jedini u edukaciji dizajnera), a još uvijek je jedini hrvatski fakultet koji izvodi doktorsku izobrazbu u polju arhitekture i urbanizma.

Pri Arhitektonskom je fakultetu 1989. utemeljen i prvi visokoškolski Studij dizajna u Republici Hrvatskoj – isprva kao interdisciplinarni međufakultetski organizirani studij, danas kao umjetnički studij potpuno integriran u curriculum i ustroj Fakulteta kao usporedan samostalan studijski program.

USTROJ

Arhitektonski fakultet u unutarnjoj organizaciji slijedi shemu vertikalnog ustroja upravljanja, uz horizontalnu organizaciju tematskih i sadržajnih područja djelovanja. Trenutno zasebni studijski programi (arhitektura i urbanizam, dizajn, znanstveni doktorski studij) imaju različito ustrojene jedinice s vlastitim vijećima i zajedničkom upravom te administracijom. U budućnosti će se svi studijski programi analogno ustrojiti, objedinjeni zajedničkim upravljačkim tijelima.

FAKULTET DANAS

Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu najstarija je i spektrom djelovanja vodeća visokoškolska institucija u polju arhitekture i urbanizma, te u polju dizajna u Republici Hrvatskoj. Fakultet je i po broju nastavnika (trenutno 142), i po broju upisanih studenata raznih statusa na svim godinama i studijskim programima (prosječno oko 1000) najveći inkubator novih arhitekata i dizajnera u RH, kojih godišnje na Studiju arhitekture i urbanizma diplomira oko 100 na preddiplomskom i oko 100 na diplomskom stupnju; na Studiju dizajna oko 25 na preddiplomskom, i 25 na diplomskom stupnju. Uz to, doktorsku disertaciju obrani prosječno 5 pristupnika godišnje.³

Da bi Fakultet zadržao svoju dosadašnju ulogu te ju dodatno osnažio potreban je osmišljeni razvoj u svim vrstama matičnih djelatnosti, pa ovim dokumentom dodatno uređuje svoje poslanje kako bi što učinkovitije obavljao svoju javnu zadaću.

MISIJA

Obrazovanje arhitekata i dizajnera odgaja sposobnost transponiranja kompleksnih uvjeta i znanja u prostorni, predmetni ili komunikacijski koncept. On se ostvaruje kroz umjetničku i tehničku znanstvenu komponentu ravnopravno prisutnu u nastavi, istraživanju, suradnji s drugim institucijama, diseminaciji kroz izložbe i publikacije, adekvatne ljudske, prostorne i financijske resurse, stručni rad, poslijediplomsko obrazovanje i praćenje nakon diplome. U nastavi on se prije svega ostvaruje na projektantskim vježbama odnosno radionicama, a stvaralački proces njihova je ključna komponenta. Istraživanje je sastavni dio stvaralačkog procesa, a njegovo teorijsko pozicioniranje i osviještena kontekstualizacija nadogradnja već prisutnog.

Fakultet objedinjuje i osigurava skladan rad nastavnih i istraživačkih skupina na svim katedrama i zavodima, donosi strateške odluke potrebne za razvoj akademskih pitanja, profiliranje znanstvenih i umjetničkih istraživanja, provodi i razvija financijsku i investicijsku politiku, osigurava pravnu potporu te razvoj kadrova i istraživačke infrastrukture. Fakultet provodi preddiplomsko, diplomsko i poslijediplomsko obrazovanje (također i programe stručnog usavršavanja i cjeloživotnog obrazovanja) u svim granama arhitekture, urbanizma i dizajna utemeljeno na znanstvenim, razvojnim i umjetničkim istraživanjima radi stvaranja novih znanja i ideja te poticanja kritičkoga promišljanja i kreativnosti.

Glavne odrednice misije Arhitektonskog fakulteta jesu:

1. Nastavom i istraživanjem u polju arhitekture i urbanizma te u polju dizajna, obrazovati studente koji će u budućnosti bitno odrediti kvalitetu izgrađenog prostora, oblikovane i komunikacijske okoline Republike Hrvatske u najširem smislu – od pojedinačnog predmeta, do arhitektonskoga djela, grada i naselja kao kreiranog sustava najviše složenosti, te oblikovanog pejzaža kao životnog habitusa;

³ Podaci su promjenjivi, a navedeni se baziraju na desetogodišnjem prosjeku. Prema najnovijim ažuriranim podacima u prošloj akad. god. 2016./17. (stanje s 30. 9. 2017.) brojno stanje studenata svih statusa, na svim godinama i studijskim smjerovima AF bilo je slijedeće: 953 upisana studenta (790 na Studiju A+U i 163 na Studiju dizajna); na Studiju A+U Preddiplomski studij završilo je 99, a Diplomski studij 97 studenata; na Studiju dizajna Preddiplomski studij završila su 34 studenta, diplomski studij 16; doktorsku disertaciju na AF su obranila 4 pristupnika.

2. Međunarodno priznatim istraživanjima i razvojem novih interdisciplinarnih područja (osobito u interferenciji sa područjima suvremenih tehnologija, novim oblicima vizualne kulture i scenarija života) generirati nova znanja, kreativne ideje i poticajne stvaralačke platforme;
3. Razvijati suradnju s gospodarstvom, javnim sektorom i strukom u dodiru teorije i prakse te primjene ekspertnih znanja kojima ćemo doprinostiti ukupnom razvoju zajednice;
4. Biti ustanovom visokih akademskih vrijednosti i etičkih kriterija, intelektualne i stvaralačke slobode djelovanja kao mjesto kritičkog promišljanja i propitivanja te jednakosti svih njezinih članova;
5. U sinergiji s drugim fakultetima Sveučilišta u Zagrebu biti pokretačka snaga hrvatskoga društva.

U ostvarenju misije Arhitektonskog fakulteta razvijat ćemo naše temeljne vrijednosti na tradiciji kojih smo u svome polju izrasli u vodeću nacionalnu i regionalnu visokoškolsku i istraživačku ustanovu s najboljim nastavnicima i pomno izabranim studentima, čvrsto povezanu s gospodarstvom i praktičnim segmentima struke, pri tome suvremeno organiziranu i međunarodno prepoznatljivu s redovitim plasmanom među 50 najboljih škola arhitekture i 50 najboljih škola dizajna u Europi.⁴

Postulati djelovanja Arhitektonskog fakulteta usklađeni su s misijom Sveučilišta u Zagrebu⁵. Kao sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, Arhitektonski će fakultet aktivno sudjelovati u provođenju sveučilišnog programa, visokoškolske i znanstveno/umjetničko-istraživačke strategije razvoja. Poticat će se razvijanje Fakulteta koji treba biti vidljiv i značajan po inovativnim i interdisciplinarnim oblicima suradnje među sastavnicama Sveučilišta, u privredi i osobito u međunarodnoj prisutnosti.

VIZIJA

Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu kao matična ustanova za obrazovanje arhitekata, urbanista i dizajnera u Republici Hrvatskoj vodeću poziciju i potencijale kontinuirano želi potvrđivati novim postignućima, zadržati akademsko liderstvo u svome polju i nadalje se razvijati u pozitivnom kompetitivnom ozračju. Specifičnost koju baštini jest ona koju tek treba afirmirati kao prednost u regionalnom kontekstu nedavne proliferacije škola arhitekture i dizajna u okružju – fakultet je jedina institucija koja objedinjuje edukaciju arhitekata, urbanista i dizajnera te će se ona u budućnosti sustavno povezivati i usklađivati producirajući dodanu vrijednost i osigurati mu komparativnu prednost u krugu koji nadilazi lokalni kontekst.

Kao stožerna hrvatska visokoškolska i istraživačka ustanova u poljima arhitekture i urbanizma te dizajna, Arhitektonski fakultet sa svojim mogućnostima i kvalitetom djelovanja želi biti trajno prepoznat, integriran i konkurentan u europskome visokoobrazovnom i istraživačkom prostoru. U tom smislu poticat ćemo mobilnost studenata i nastavnika te postati jedan od regionalnih centara izvrsnosti u domenama svoga djelovanja.

Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu osobito vidimo kao visoko učilište s naglašenim istraživačkim profilom obilježenim znanstvenom i umjetničkom izvrsnošću priznatom na međunarodnoj razini, koja kroz nastavu temeljenu na istraživanjima obrazuje buduće nositelje razvitka u svome polju.

⁴ Već niz godina Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu u selekciji časopisa *Domus* nalazi se na obje prestižne liste *top 50+50* škola u Europi.

⁵ <http://www.unizg.hr/o-sveucilistu/sveuciliste-jucer-danas-sutra/misija-i-vizija-sveucilista>

Fakultet će i nadalje poticati kreativnost i inovativnost te kritičko promišljanje s ciljem stvaranja novih znanja kao temelja razvoja i rasta društva. Jačanje svijesti o vrijednosti i zaštiti intelektualnoga vlasništva te jasne procedure upravljanja i njegovoga transfera omogućit će uspješniju suradnju fakulteta i gospodarstva. Istraživanja danas društvu donose trenutnu i izravnu dobrobit. Napredak u budućnosti može očekivati samo društvo temeljeno na istraživanju, inovativnosti i primijenjivome novome znanju.

OKRUŽENJE

Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu ovu *Strategiju* donosi u razdoblju u kojemu se hrvatski obrazovni sustav intenzivno prilagođava edukacijskim okvirima Europske unije, što bitno utječe na nacionalnu politiku u znanosti i visokome obrazovanju, a posljedično i na konstituciju samog Fakulteta i njegovog djelovanja.

Sveučilište u Zagrebu, pa tako i AF, nalazi se u uznapređovaloj etapi primjene *Bolonjskoga procesa* na svim razinama studija, a zahvaljujući tome zagrebački je studijski program internacionalno prepoznat i priznat. Vlastita iskustva primjene bolonjskih postavki u visokoškolskom sustavu podloga su na kojoj kontinuirano promišljamo potrebne promjene i poboljšanja, kao i reforme studijskih programa koje periodički provodimo. Pripadnost 'bolonjskom prostoru' europskih sveučilišta bitno olakšava mobilnost studenata te omogućava dolazak nadarenih studenata na zagrebački Fakultet, no, s druge strane, postoji i opasnost odljeva naših najboljih studenata na prestižna sveučilišta u Europi.

U edukaciji arhitekata i urbanista zagrebački je fakultet danas u pozitivnom kompetitivnom odnosu s novijim studijima arhitekture u Splitu, Osijeku i Mostaru koji na preddiplomskoj razini apsorbiraju značajan dio polaznika iz nacionalne kvote, što našoj ustanovi nalaže aktivno otvaranje prema polaznicima iz šireg okruženja i afirmiranje specifičnosti koje gajimo. S druge strane, na diplomskom programu moramo voditi računa i o potencijalnim polaznicima iz tih škola gdje 'master' još nije ustrojen, i gdje naš fakultet i nadalje ima nacionalnu zadaću i odgovornost edukacije magistara, potom i doktora znanosti i umjetnosti, kako u znanstvenom, tako i u umjetničkom profiliranju.

Upravo u tom segmentu Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu bitno će poboljšati znanstvenu i umjetničku infrastrukturu i pokrenuti više međunarodnih istraživačkih projekata, kako bi se na doktorski program privuklo najkvalitetnije studente ne samo iz Hrvatske, već i iz bližeg okruženja (koje Zagrebu tradicionalno gravitira), no u specifičnim temama u kojima Hrvatska ima komparativne prednosti – i iz Europe i svijeta. Doktorski će studiji tek uz kvalitetne međunarodne projekte i intenzivnu međunarodnu suradnju i mobilnost nastavnika postati dovoljno zanimljiv da privuče nadarene doktorande.

Osim edukacijske i istraživačke dimenzije sveučilišno obrazovanje ima i izraženu ekonomsku, društvenu i kulturnu misiju. Složenost suvremenih problema, kao što su navedeno pristupanje Europskoj uniji, provedba *Bolonjskoga procesa*, energetska kriza, zagađenje, klimatske promjene, održivo korištenje prostornih i prirodnih resursa te hrvatsko gospodarstvo koje još uvijek nije dovoljno temeljeno na znanju, zahtijeva aktivnu ulogu svih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, a time i specifične prilagodbe u djelovanju Arhitektonskog fakulteta.

Kako i Arhitektonski fakultet kao i većina drugih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu djeluje u užem (RH) i širem (EU) kontekstu koji je demografski osjetljiv i izrazito mobilan, zacijelo se može očekivati niža razina interesa populacije za upis studijskih programa.

K tome, disruptivne promjene u ekonomiji i tehnologiji kao i društvene te kulturne tendencije upozoravaju na potrebu stalnih inovacijskih mijena kao održive taktike prilagođavanja na novonastale situacije u kontekstu.

Razvoj tehnologije, metoda produkcije i utjecaj digitalnog okruženja, proširuju i isprepliću područja oblikovanja, nadilazeći pritom dosadašnju podjelu na projektiranje prostora, predmeta i komunikacija, te njihovu materijalnu proizvodnju kao osnovni cilj projektantske djelatnosti.

Procesi, sredstva i metodologije kojima je moguće adresirati široki raspon tema sa jednako širokim ishodima, od prostorne, predmetne i komunikacijske okoline do strategija društvenih promjena, postaju okosnica edukacije arhitekata i dizajnera. Na taj način Fakultet omogućuje obrazovanje budućih inovativnih, kreativnih i snalažljivih profesionalaca koji koriste dizajnerske procese a djeluju interdisciplinarno, stvarajući rješenja koja se manifestiraju od proizvodnje materijalne okoline do primjerice scenarija unaprjeđenja obrazovanja, infrastrukture ili legislative.

DJELOVANJE U UMJETNIČKOM PODRUČJU

CILJEVI

OPĆI I STRATEŠKI CILJEVI

Arhitektonski fakultet kao sastavnica Sveučilišta u Zagrebu u svoju *Strategiju* preuzima, na odgovarajući način ugrađuje i primjenjivat će deklarirane strateške ciljeve djelovanja Sveučilišta⁶:

– Sveučilište u Zagrebu najstarije je, najveće i u akademskom i istraživačkom smislu vodeće sveučilište u Republici Hrvatskoj. Kao takvo, ono ima posebnu ulogu i odgovornost u očuvanju i unaprjeđenju nacionalnoga intelektualnoga, znanstvenoga i kulturnoga naslijeđa te u jačanju međunarodne prepoznatljivosti i atraktivnosti hrvatskoga visokog obrazovanja i znanosti.

Sveučilištu je stoga obveza svojim razvojem i promjenama postići slijedeće opće strateške ciljeve:

1. Sveučilište će se razvijati kao sveobuhvatno sveučilište sa širokim spektrom istraživačkih i studijskih programa u skladu s ekonomskim mogućnostima i potrebama društva.
2. Sveučilište će poticati izvrsnost u znanstvenom i umjetničkom istraživanju u nastojanju da zadrži mjesto jednog od vodećih istraživačkih sveučilišta u jugoistočnoj Europi.
3. Daljnjim preustrojem i razvojem Sveučilište će zadržati sadašnju vodeću akademsku i istraživačku ulogu u nacionalnim okvirima.
4. Sveučilište će se angažirati u javnom djelovanju kao generator tehnološkog, gospodarskog i društvenog razvitka u skladu sa strateškim potrebama Republike Hrvatske.
5. Sveučilište će razvijati studijske programe potrebne društvu i gospodarstvu, kao i nacionalno i strateški potrebne studijske programe. Poticati će izvrsnost u nastavi i akademskim

⁶ <http://www.unizg.hr/o-sveucilistu/sveuciliste-jucer-danas-sutra/misija-i-vizija-sveucilista/>

postignućima studenata i nastavnika te u tu svrhu unaprjeđivati različite studentske i akademske službe.

6. Sveučilište će razvijati i pružati različite oblike cjeloživotnog obrazovanja za potrebe stanovnika Republike Hrvatske.
7. Sveučilište će njegovati principe moralnosti, etičnosti i tolerancije kako bi se studenti kroz studije formirali kao sudionici modernoga demokratskoga i multikulturalnoga društva.
8. Sveučilište će povećati svoju međunarodnu prepoznatljivost i atraktivnost novim oblicima istraživačke i studijske mobilnosti te studijskim programima dostupnima studentima iz drugih zemalja. Težit će poboljšanju kvalitete međunarodnom razmjenom znanstveno-nastavnog kadra i studenata. U odabranim područjima od interesa za razvoj Sveučilišta u Zagrebu potražiti će se, kad god bude potrebno, ekspertiza u inozemstvu.

NEPOSREDNI CILJEVI

Među svojim specifičnim ciljevima u umjetničkom djelovanju koje je moguće neposredno provesti Arhitektonski je fakultet formulirao brojne zadaće, od kojih izdvajamo 12 najvažnijih:

1. NASTAVA: održavati i razvijati proporcionalan udio umjetničke nastave na svim razinama i studijskim programima; provoditi kontinuiranu samoevaluaciju i reformu programa; novelirati sadržaje i ishode učenja; povećati razinu izbornosti kolegija i modula; formirati nove studijske programe (osobito na diplomskoj i poslijediplomskoj razini); poticati veći udio kolegija na engleskom jeziku; definirati realne upisne kvote za sve smjerove i razine studija;
2. ISTRAŽIVANJA: povećati broj umjetničkih istraživačkih projekata, osobito međunarodnih i interdisciplinarnih; umjetnička istraživanja tematski razvijati u korelaciji s nastavnim fokusima i javnim potrebama u kulturi i umjetnosti;
3. MEĐUNARODNA SURADNJA: internacionalizirati umjetnički kadar (gostujući predavači, dolazna i odlazna mobilnost); osnažiti sudjelovanje nastavnika u međunarodnim umjetničkim istraživačkim projektima; razvijati združene diplomatske i specijalističke internacionalne studije uz značajan udio umjetničke nastave sa srodnim fakultetima iz inozemstva;
4. IZLOŽBE: poticati periodičke i retrospektivne izložbe nastavnika i selektivne izložbe studenata; redovito izdavati kataloge kao obavezni promotivni i dokumentarni dio svih izložbi;
5. PUBLIKACIJE: objavljivati umjetnička istraživanja; redovito objavljivati projekte nastavnika putem fakultetskog weba i tematskih ili preglednih publikacija; pokrenuti biblioteku umjetničkih knjižnih monografija u ediciji Acta architectonica;
6. LJUDSKI POTENCIJALI: doseći optimalan odnos između broja studenata (studijskih grupa) i nastavnika umjetničkih kolegija sukladno specifičnostima u edukaciji arhitekata i dizajnera; izgrađivati uravnoteženi odnos između znanstveno-nastavnih i umjetničko-nastavnih zvanja; zadržati obje linije popune nastavničkih pozicija (dovođenjem afirmiranih arhitekata i dizajnera iz prakse i odgojem vlastitoga umjetničkog podmlatka); očuvati udio nastavnog osoblja umjetničke grupacije na 50% ukupnog broja nastavnika (proporcionalno udjelu u nastavi); izbalansirati odnos umjetničkih zvanja u grupaciji asistenata i predavača (gdje je uočen deficit), s grupacijom docenata i profesora (gdje je prisutan suficit); izraditi plan nastavničkih zamjena i popuna na umjetničkim kolegijima s projekcijom do 2025.
7. PROSTORNI I INFRASTRUKTURNI POTENCIJALI: urediti prostore Studija dizajna u Frankopanskoj ul., uključujući i uličnu galeriju u funkciji javnoga izložbenog poligona; aktivirati prostor

Mediterranskog centra u Splitu i obnoviti objekte u Motovunu za potrebe dormitorija Studijskog centra, oba u cilju razvoja umjetničkih radionica, ljetnih škola i sl.; obnoviti računalnu infrastrukturu i internetsku mrežu; bolje opremiti i proširiti obje maketarnice;

8. POSLOVNI I FINACIJSKI POTENCIJALI: uz redovite prihode iz državnog proračuna, dodatna sredstva osigurati putem umjetničkih i stručnih projekata; dio prihoda realizirati iz školarina tržišno orijentiranih oblika edukacije, stručnih usavršavanja, tečajeva, ljetnih škola i sl.; dio prihoda ostvariti od iznajmljivanja prostora, prodaje publikacija, sponzorstava, zaklada i sl.
9. UNUTARNJA ORGANIZACIJA I USTROJ: novelirati Statut i uskladiti sve provedbene akte Fakulteta (pravilnike, poslovničke i sl.); dovršiti unutarnji ustroj, osobito organizaciju katedri, kabineta i zavoda; svim uposlenicima pripremiti nova Rješenja o rasporedu na radno mjestu, sukladno novom Pravilniku o sistematizaciji, vodeći računa o umjetničkom karakteru pojedinih kolegija i osobnih umjetničkih referenci pojedinih nastavnika; provesti usklađivanje nastavnog opterećenja i ažuriranje evidencije u ISVU sustavu za svakog nastavnika; dovršiti proces pozicioniranja umjetničkog Studija dizajna u institucijskom sklopu AF;
10. VISOKOSTRUČNI UMJETNIČKI RAD: u okviru fakultetskih zavoda razvijati kreativnu projektantsku i planersku djelatnost u domeni umjetničke ekspertize; osnovati *Zavod za dizajn* kao tržišno orijentiranu ustrojbenu jedinicu;
11. DRUŠTVENO I STRUKOVNO DJELOVANJE: Fakultet treba biti aktivan sudionik u temama od interesa za struku, a njegovi nastavnici participirati u radu strukovnih i umjetničkih asocijacija; sudjelovati u pripremi i evaluaciji zakonskih dokumenata od interesa za struku; poduprijeti građanske inicijative u cilju afirmacije umjetničkih tema i manifestacija;
12. STUDENTI I ALUMNI: poticati te organizacijski i financijski pomagati razne oblike studentskih aktivnosti (sportskih, kulturnih, društvenih) i osobito umjetničkih; putem udruge alumnijsa Fakulteta razvijati komunikaciju s nekadašnjim studentima arhitekture i dizajna, njihovu integriranost i participaciju u djelovanju Fakulteta, osobito u potpori umjetničkim aktivnostima.

STRATEŠKI PROGRAM DJELOVANJA

Iako će Fakultet, s obzirom na izložene ciljeve u razvoju umjetničke djelatnosti, biti aktivan na brojnim razinama i u raznolikom spektru provedbenih aktivnosti, u programu djelovanja sažeto se specificiraju samo najvažnije odrednice.

EDUKACIJA – NASTAVNO DJELOVANJE

Na svim razinama edukacije poticati će se internacionalizacija (dolazna i odlazna mobilnost nastavnika i studenata, nastava na engleskom jeziku), interdisciplinarnost kroz povezivanje s drugim strukama i umjetničkim poljima, te naglašena izbornost umjetničkih kolegija i modula.

- **STUDIJ ARHITEKTURE I URBANIZMA** – Uzimajući u obzir dvojnost u edukaciji arhitekata (znanstvenu tehničku i umjetničku komponentu) unaprjeđivat će se postojeći i razvijati novi umjetnički kolegiji i moduli kako bi se održao optimalan balans i ravnopravan udio umjetničkog udjela u nastavi od okvirno 50% (iskazan satnicom i pripadajućim ECTS bodovima);

▪ **STUDIJ DIZAJNA** – Djeluje u umjetničkom području/polju vizualne umjetnosti, s tri matične grane. Poticat će se razvoj novih smjerova i specijalizacija u dizajnu (npr. dizajn interakcija, socijani i inkluzivni dizajn) i interdisciplinarno povezivanje nužno u svladavanju novih kreativnih fenomena, tehnika i alata.

Namjera je Fakulteta unaprjeđivati postojeće i razvijati nove smjerove, vrste i oblike studija i dopunskog obrazovanja koji će u cjelini ili u dijelovima nastave pripadati umjetničkoj domeni:

- na **PREDDIPLOMSKOM** studiju:
 - _ unaprjeđivati i periodički novelirati program umjetničkih kolegija i modula;
- na **DIPLOMSKOM** studiju:
 - _ pokrenuti 'master program' studija arhitekture i urbanizma na engleskom jeziku, s proporcionalnim udjelom umjetničke nastave i studentskih istraživanja;
- na **SPECIJALISTIČKOM** poslijediplomskom studiju:
 - _ pokrenuti samostalne ili združene interdisciplinarne studije u tematskim područjima za koje Hrvatska ima naglašenu potrebu i svekoliki potencijal.

Specijalistički studij treba biti aktualan i atraktivan, usmjerenog ka novim umjetničkim praksama u dodiru arhitekture i drugih oblikovnih disciplina.

- na **DOKTORSKOM** poslijediplomskom studiju:
 - _ pokrenuti umjetnički doktorski studij arhitekture i urbanizma (dr.art.) u akad. god. 2019./20.

Za to postoji veliki interes potencijalnih polaznika, a i šire društvene zajednice; program je u pripremi; pokrenuti su prvi postupci stjecanja doktorata umjetnosti za red. prof. art. temeljem iznimnih postignuća; prostorni i infrastrukturni resurski postoje

 - _ pokrenuti umjetnički doktorski studij dizajna (u prvoj etapi kao pridruženo usmjerenje na umjetničkom doktorskom studiju A+U)
- na **PROGRAMIMA** CJELOŽIVOTNOG OBRAZOVANJA i usavršavanja:
 - _ organizirati različite oblike tečajeva i programa usavršavanja sa zastupljenom umjetničkom komponentom (u suradnji s HKA i resornim ministarstvima)
- na **NEFORMALNIM** OBLICIMA umjetničke nastave:
 - _ kroz interdisciplinarne studentske radionice, ljetne škole i seminare otvoriti prostor polaznicima za istraživanje nestandardnih tema i zadataka; uspostaviti suradnju i zajedničku eksperimentalnu i neformalnu nastavu s inozemnim školama arhitekture i dizajna

STUDENTI I STUDENTSKO DJELOVANJE

Studenti su ravnopravni sudionici u djelovanju Fakulteta, njegovoga edukacijskoga i istraživačkog procesa te društvenog života i aktivnosti. Stoga je potrebno:

- _ studente svih godina snažnije uključiti u reformu studija, umjetničkih kolegija i modula, te u praćenje kvalitete nastave;
- _ studente integrirati u procese odlučivanja i upravljanja na Fakultetu (putem predstavnika u Fakultetskom vijeću, povjerenstvima, uvođenjem institucije 'studenta-prodekana' i dr.);
- _ podupirati studentske aktivnosti – osobito umjetničke – organizacijski, prostorno i financijski.

UMJETNIČKA ISTRAŽIVANJA I STVARANJE NOVIH KREATIVNIH VRIJEDNOSTI

Iako umjetnička istraživanja do sada nisu bila jasno prepoznata i institucionalno omogućena u sustavu državnih isključivo znanstvenih projekata (MZOS, HRZZ), Arhitektonski je fakultet aktivno i s ekstenzivnim sudjelovanjem nastavnčkih timova realizirao veći broj umjetničkih istraživanja u sklopu godišnjih ciklusa potpora Sveučilišta u Zagrebu (tzv. 'mali projekti'), kao fakultet s najvećim brojem prijavljenih tema u umjetničkom području (u 2017. prihvaćeno ih je i provodi se 12 s tendencijom povećanja broja projekata u slijedećim godinama). U cilju njihove diseminacije Fakultet priprema prezentacijsku publikaciju postignutih rezultata.

Namjera je Fakultet organizacijski, infrastrukturno i financijski objediniti te uspješnije provoditi sva umjetnička istraživanja u novoutemeljenom Zavodu za istraživanje i razvoj kao poligonu u sklopu kojega će se uz znanstvena i stručna, razvijati i umjetnička aplikativna istraživanja za potrebe gospodarstva i većih kulturnih projekata.

- UMJETNIČKA istraživanja:
 - _ poticati će se prijave umjetničkih tema u okviru potpora Sveučilišta;
 - _ tražit će se novi izvori financiranja na natječajima za međunarodne projekte;
 - _ Fakultet će iz vlastitih prihoda formirati fond za potporu umjetničkim istraživanjima;
 - _ formulirati će se umjetničke teme koje u diskursu mogu biti komplementarne znanstvenim istraživanjima u polju A+U;
 - _ razvijati će se istraživanja u kreativnoj relaciji *arhitektura-dizajn-ostale vizualne umjetnosti*;
 - _ snažan poligon za umjetnička istraživanja bit će budući doktorski umjetnički studij;
 - _ doktorandska istraživanja nastojat će se provoditi u okviru financiranih projekata, što će osigurati fokusiranost i egzaktnost tema;

- DISEMINACIJA I JAVNA VIDLJIVOST
 - _ podupirat će se redovito izlaženje već ustrojenih fakultetskih edicija s umjetničkim sadržajem u segmentu nastave (periodičke publikacija 'Godišnjak AF' i 'Godišnjak Studija dizajna'), te u segmentu kreativne umjetničke produkcije nastavnika ('Facta architectonica') i knjižna biblioteka 'Acta architectonica' s novom edicijom umjetničkih monografija;
 - _ na web-stranici Fakulteta formirati će se domena 'Radovi' na kojoj će se, uz stalno obnavljanje, prezentirati referentni umjetnički projekti i realizacije nastavnika te izabrani radovi studenata;
 - _ neformalni izložbeni prostor u foyeru 3. kata zgrade Arhitekture u Kačićevoj 26, iako nema ime i definirani program, brojnim *ad hoc* izložbama komornog formata afirmirati najbolje radove studenata, a povremeno tematizira i djelovanje nastavnika, što će se nastaviti u uhodanom obliku djelovanja;
 - _ kreativno umjetničko djelovanje nastavnika i studenata nakon uređenja Galerije u uličnom lokalu zgrade Studija dizajna u Frankopanskoj ul. 12 učiniti će se vidljivim i javno relevantnim kroz redovitu izložbenu djelatnost u izvrsno eksponiranom prostoru u samom centru grada; Galerija će biti korištena i za potrebe Studija A+U i Studija dizajna
 - _ izložbenu djelatnost pratit će edicija kataloga u modularnom formatu i dizajnu;

STRUČNO I EKSPERTNO DJELOVANJE

Da bi nastavnici uvjerljivo i kompetentno mogli provoditi umjetničku edukaciju studenata nužno je da i sami budu stručno i umjetnički aktivni, kompetitivno potvrđeni i svojim djelovanjem uključeni u visokokreativni rad od osobitoga javnog i društvenog interesa – od umjetničkog djelovanja kroz projektiranje arhitekture i artistskog oblikovanja javnog prostora grada, do najboljih dizajnerskih rješenja za potrebe gospodarstva, javnog sektora i dr. Stoga će se:

- _ poticati društveno relevantan, a za Fakultet poslovno koristan rad nastavnika na izradi studija, planova i projekata s jasnim umjetničkim atributima;
- _ afirmirati djelovanje fakultetskih Zavoda kao organizacijskih jedinica za visokostručno i ekspertno djelovanje, primarno kao poligon za aktivno stručno djelovanje nastavnika uz praktično sudjelovanje studenata i njihovu edukaciju kroz rad.

MEĐUNARODNA SURADNJA

Integriranost zagrebačkog Arhitektonskog fakulteta u 'Bolonjski prostor' i visokoškolsku mrežu EU nameće intenzivnu međunarodnu aktivnost ustanove, internacionalnu prisutnost nastavnika i studenata uz vidljivost našeg djelovanja u europskom miljeu najboljih škola arhitekture i urbanizma, te škola dizajna. U tom smislu će se:

- _ poticati dolaznu i odlaznu mobilnost nastavnika u umjetničkim zvanjima radi stjecanja novih iskustava, umjetničkih vještina i znanja;
- _ poticati dolazak gostujućih izložbi te afirmiranih predavača-umjetnika iz inozemstva;
- _ surađivati na formiranju zajedničkih međunarodnih studijskih programa (master, specijalistički studiji i sl.);
- _ afirmirati mobilnost studenata kao nezaobilaznu vrijednost u sveučilišnom obrazovanju (Erasmus i drugi sustavi razmjene; stručna praksa u inozemstvu; sudjelovanje u međunarodnim studentskim manifestacijama);
- _ podržati sudjelovanje nastavnika u međunarodnim umjetničkim projektima, internacionalnim arhitektonskim natjecanjima, žirijima, međunarodnim izložbenim produkcijama i sl.;
- _ pomoći objavu vrhunskih projekata i realizacija u prestižnim arhitektonskim i dizajnerskim umjetničkim časopisima u inozemstvu.

DRUŠTVENO DJELOVANJE

Arhitektonski fakultet stečenim je ugledom i gotovo stogodišnjom tradicijom djelovanja, važnošću za struku i autoritetom svojih nastavnika oduvijek je imao i širu društvenu zadaću borbe za principe, prosperitet i afirmaciju arhitektonske i dizajnerske struke kao uvaženi sugovornik i partner u strukovnim asocijacijama i tijelima uprave. Stoga će Fakultet i nadalje:

- _ poticati aktivnost strukovnih udruženja kojima je u radu imanentno i umjetničko djelovanje (UHA, DAZ, HKA, Odjel za arhitekturu MH, Hrvatsko dizajnersko društvo, ULUPUH i dr.);
- _ podržavati izbor svojih nastavnika u upravnim tijelima i vodstvo strukovnih organizacija;
- _ podržavati sudjelovanje nastavnika u ocjenjivačkim sudovima arhitektonskih, dizajnerskih i općenito umjetničkih natječaja; također i u odborima za dodjelu relevantnih umjetničkih nagrada (npr. 'Vladimir Nazor', nagrada UHA-e, nagrade 'Piranesi'), ili na selektorskim

pozicijama (Venecijanski bijenale, Zagrebački salon, Zgraf, Godišnja bijenalna izložba hrvatskog dizajna hrvatskog dizajna, Dan D i dr.);

_ sudjelovati u suradnji s nadležnim tijelima uprave u izradi ili recenziji zakonskih prijedloga i drugih pravnih akata od važnosti za struku, uz ostalo i u cilju zaštite umjetničkog djelovanja i autorskih prava;

UNUTARNJA ORGANIZACIJA I USTROJ

U postojećoj shemi vertikalne i horizontalne organizacije Arhitektonskog fakulteta po odjelima, katedrama, kabinetima, zavodima i drugim ustrojbenim jedinicama, definiran je ustrojbeni okvir umjetničkoga djelovanja koji će se u dolazećim godinama dodatno unaprijediti.

U cilju posve uređenoga unutarnjeg ustroja provest će se slijedeća nužna usklađivanja od važnosti za domenu umjetničke djelatnosti:

_ pri AZVO će se pokrenut postupak formalne doregistracije Arhitektonskog fakulteta (trenutno pozicioniranog samo u tehničkom područje) i za djelovanje u umjetničkom području u okviru kojega faktički oduvijek i provodi važne dionice edukacije, istraživanja te visokostručnog rada;

_ dovršit će se strateško, institucionalno i formalno-pravno pozicioniranje i statusa Studija dizajna u sklopu AF te pojačati uzajamna suradnja studijskih programa;

_ utemeljit će se Zavod za dizajn, kao jedinica za visokostručno i umjetničko djelovanje u svojoj domeni, analogno ustroju ostalih fakultetskih zavoda;

_ u *Statutu* fakulteta novelirat će se i preciznije definirati kolegiji s dominantno umjetničkim atributima (sukladno novom nastavnim programu), te prema tome odrediti koje kolegije mogu voditi samo nastavnici u umjetničko-nastavnim zvanjima;

_ novelirat će se dodatni posebni uvjeti ustanove za izbor u umjetničko-nastavna zvanja

_ uskladit će se ili donijeti drugi provedbeni akti od važnosti za umjetničko djelovanje na Fakultetu (npr. Poslovnik povjerenstva za izložbe);

_ unosi u ISVU sustav nastavnog opterećenja nastavnika ažurirat će se i precizno uskladiti sa stvarnim stanjem u svako semestru

STRATEŠKE PRETPOSTAVKE DJELOVANJA

LJUDSKI POTENCIJALI I KADROVSKA POLITIKA

Arhitektonski fakultet raspolaže s dostatnim brojem nastavnika u umjetničkom području, i to svih razina zvanja i specijalnosti potrebnih za izvođenje sveučilišne nastave umjetničkih kolegija na Studiju arhitekture i urbanizma te na Studiju dizajna. Nastavnici umjetničke grupacije također mogu voditi i sva istraživanja u pripadajućim matičnim granama. Zahvaljući povoljnoj strukturi profesora-umjetnika Fakultet može provoditi izbore u umjetničko-nastavna zvanja u domenama arhitekture i dizajna. U prilog takvoj ocjeni navodimo trenutnu strukturu nastavnika zaposlenih na AF:

_Studij arhitekture: ukupno 109 nastavnika, od toga 45 umjetnika (41,3%); u grupaciji doc. i prof. zvanja ukupno 66 nastavnika, od toga 37 umjetnika (56%)

_Studij dizajna: ukupno 32 nastavnika, od toga 25 umjetnika (78%); u grupaciji doc. i prof. zvanja ukupno 14 nastavnika, od toga 12 umjetnika (85,7%)

AF Σ = ukupno 141 nastavnika, od toga 70 umj. (49,6%); u grupaciji doc. i prof. zvanja ukupno 80 nastavnika, od toga 49 umjetnika (61,3%)

U ovom trenutku AF nema nastavnika u zvanju doktora umjetnosti (dr. art.), što će se u budućnosti omogućiti osnivanjem umjetničkoga poslijediplomskoga doktorskog studija. Pretpostavka za utemeljenje takvog studija je i inicijalni broj doktora umjetnosti koji će moći pokriti ključne nastavne dionice, a koje će Fakultet tijekom 2018. sukladno zakonskoj mogućnosti i odluci Sveučilišta, generirati iz redova najuglednijih redovith profesora s respektabilnim opusom i visokim umjetničkim nagradama (npr. 'Vladimir Nazor', 'Viktor Kovačić' i dr.), za koje će se provesti postupak dodjele doktorata umjetnosti.

PROSTORNI POTENCIJALI

Oba studijska usmjerenja (Arhitektura i urbanizam, te Dizajn) imaju vlastite nastavne prostore dostatnog, ali graničnog kapaciteta za sadašnje upisne kvote, pogodne za izvođenje umjetničkih oblika nastave za sve razine studija. Crtaonice na 3. katu AF prostorno su riješene kao fleksibilni, po potrebi integrirani veliki atelier-studio za simultanu vježbovnu nastavu u interakciji svih grupa. Oba studija imaju vlastite maketarnice koje će u budućnosti zahtjevati prostorno proširenje. Za umjetničku nastavu crtanja i plastičnog oblikovanja postoji atelier-crtaonica opremljena modelima i odgovarajućim mobilijarom.

Za umjetničko djelovanje nastavnika služe profesorski kabineti, ujedno i atelieri, te radni prostori Zavoda za arhitekturu.

Izložbene aktivnosti internoga karaktera i komornog formata i nadalje će se održavati u foyeru 3. kata u glavnoj zgradi u Kačićevoj 26 gdje postoji dostatan prostor opremljen višefunkcionalnim rotacionim panoima. Javni izložbeni programi oba studija razvijat će se u galeriji koju Fakultet namjerava urediti u uličnom lokalu zgrade Studija dizajna u Frankopanskoj 12.

Za neformalne oblike nastave (umjetničke studentske radionice, ljetne škole, terenska specijalistička i doktorska istraživanja, seminari, simpoziji i sl.) veli potencijal vidimo u revitalizaciji i aktiviranju fakultetskih prostora Mediteranskog centra u Splitu i Studijskog centra u Motovunu, za što postoji i interes inozemnih škola arhitekture i dizajna.

U kontekstu značajnijeg povezivanja umjetničkog djelovanja sastavnica Sveučilišta koje djeluju u umjetničkom području, sudjelovat će se u uspostavi rada nove prostorno-programске platforme usmjerene umjetničkim istraživanjima, prezentaciji umjetničkog djelovanja, međunarodnim aktivnostima i drugim vidovima diseminacije i suradnje.

INFRASTRUKTURNI POTENCIJALI

Oba studija (Arhitektura i urbanizam, te Dizajn) imaju vlastite opremljene maketarnice i stručne voditelje, no potrebna su ulaganja u suvremenu opremu i alate (3D printeri, dronovi, laserski rezači i sl.), što će u budućnosti zahtijevati prostornu ekstenziju radionica.

Za umjetničke realizacije u suvremenim digitalnim medijima oba studija imaju vlastite računalne učionice opremljene potrebnom kompjuterskom opremom i softverima (u što su potrebna stalna ulaganja i novelacije).

Sve predavaonice i crtaonice na Fakultetu opremljene su kompjuterskim i projekcijskim uređajima, te WiFi mrežom te su moguće i interaktivne umjetničke prezentacije u sklopu nastave.

Nedostaje međutim radionički prostor kojega bi kontinuirano mogli koristiti studenti posvećeni neprekinutom projektantskom studijskom radu te se njegovo osiguranje postavlja kao jedan od prioriteta prostorne redefinicije postojećih resursa ali i otvaranja novih ateliera/studija.

FINANCIJSKI I POSLOVNI POTENCIJALI

Sve dionice redovite preddiplomske i diplomske nastave, uključujući i umjetničku nastavu na oba studijska programa, pokrivene su redovitim financiranjem nastavnčkih radnih mjesta iz državnog proračuna, dok u dijelu materijalnih troškova Fakultet sredstva osigurava iz vlastitih prihoda.

Planirani novi poslijediplomski programi, poput umjetničkih specijalističkih i doktorskih studija ili međunarodnog 'mastera', koje Fakultet namjerava pokrenuti, financijski su samoodrživi i ostvarivat će prihode iz školarina i upisnina, slično kao i drugi oblici dodatne edukacije (stručno usavršavanje, licencni tečajevi, nastavne razlike, ljetne škole za inozemne studente i sl.) koji su tržišno orijentirani i financijski autonomno provodivi.

U domeni umjetničkih istraživanja ostvaruju se financijske potpore istraživačkim temama (tzv. 'mali projekti') putem godišnjeg natječaja Sveučilišta u Zagrebu. Uz to, Fakultet će aktivno aplicirati na svim relevantnim međunarodnim natjecanjima i fondovima za potporu umjetničkim istraživanjima.

Također razvijat će se tržišno usmjerena umjetnička produkciju za potrebe gospodarstva, tijela uprave i drugih naručitelja (umjetničke studije i projekti, kompleksna dizajnerska rješenja).

Sekundarni će se prihodi i nadalje ostvarivati od iznajmljivanja prostora (nastavnih i izložbenih), prodaje umjetničkih publikacija i sl.

OSIGURANJE I PRAĆENJE KVALITETE

Arhitektonski fakultet, kao sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, postupak osiguravanja kvalitete u svim vidovima svoga djelovanja – uključujući i umjetničko – provodit će sukladno dokumentu *Politika osiguravanja kvalitete na Sveučilištu u Zagrebu*⁷ koji cjelovito preuzimamo u svoju *Strategiju*:

– Namjena je Politike osiguravanja kvalitete definiranje načela uspostave sustava, metoda i orijentacije te organizacije sustava osiguravanja kvalitete Sveučilišta u Zagrebu.

Uspostava kulture kvalitete u djelovanju Sveučilišta u Zagrebu važna je zadaća Sveučilišta. Osiguravanje kvalitete u sva tri vida misije Sveučilišta (obrazovanje, istraživanje, transfer znanja) odgovornost je Sveučilišta, a brigu o kvaliteti treba provoditi na svakom radnom mjestu i svim

⁷ <http://www.unizg.hr/o-sveucilistu/sveuciliste-jucer-danas-sutra/osiguravanje-kvalitete>

područjima djelovanja. Sustav za osiguravanje kvalitete treba biti uspostavljen temeljem odgovarajućih dokumenata (pravilnici i priručnici), uz primjenu standarda (kao što je *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area-ESG*) i dobre prakse gdje takva praksa postoji. Za održive postupke osiguravanja kvalitete treba se uspostaviti prikladna organizacijska struktura. međutim, svaki zaposlenik Sveučilišta i svaki student ima odgovornost za kvalitetu u kontekstu svojih profesionalnih ili studentskih obveza.

Sveučilište u Zagrebu kao osnovnu značajku sustava osiguravanja kvalitete postavlja čuvanje akademskih vrijednosti Sveučilišta i postizanje akademskih standarda te u skladu s tim uspostavlja prikladan sustav osiguravanja kvalitete.

Temeljna su načela uspostave sustava osiguravanja kvalitete:

1. Uspostaviti način rada i standarde koji će voditi prema unapređenju kvalitete nastavnog, istraživačkog i umjetničkog rada kao i unapređenju djelatnosti koje pridonose razvoju gospodarstva i društva u skladu sa strateškim razvojnim ciljevima Sveučilišta u zagrebu i njegovih sastavnica.
2. Izvoditi aktivnosti sustava osiguravanja kvalitete u skladu sa strateškim dokumentima Sveučilišta, pravnom regulativom u Republici Hrvatskoj, *ESG* standardima te kriterijima za vanjska vrednovanja Agencije za znanost i visoko obrazovanje.
3. Razviti procese provedbe akademskih i administrativnih aktivnosti i provoditi ih na razvidan način.
4. Uspostaviti sustav praćenja indikatora unapređenja kvalitete kako bi se koristili u procesu donošenja odluka i strateškog planiranja.
5. Razvijati sustav u uskoj suradnji sa svim njegovim dionicima: studentima, poslodavcima, društvenom zajednicom na lokalnoj i nacionalnoj razini, nadležnim ministarstvom i nacionalnim agencijama.

Sustav osiguravanja kvalitete pripada uobičajenim funkcijama Sveučilišta i dio je njegova svakodnevnog rada. Odgovornost za sustav osiguravanja kvalitete u nadležnosti je Rektora i Senata, koji uz pomoć Odbora i Ureda za upravljanje kvalitetom nadziru uspostavu i provedbu sustava za osiguravanje kvalitete. Na provedbenoj razini sustavom za osiguravanje kvalitete upravlja prorektor zadužen za to područje. Za sustav osiguravanja kvalitete na sastavnicama odgovorni su dekan i vjeće sastavnice, a na provedbenoj razini sustavom upravlja povjerenstvo za upravljanje kvalitetom sastavnice.

Politika osiguravanja kvalitete na Sveučilištu u Zagrebu redovito se provjerava i prema potrebi Senat donosi dokument prilagođen novim potrebama.

Specifične provedbene mjere osiguravanja kvalitete na Arhitektonskom fakultetu utvrdit će se posebnim Pravilnikom.

ZAKLJUČAK

Ovom *Strategijom* sadržajno i formalno cjelovito se uređuje domena umjetničke djelatnosti na Fakultetu, te se pri AZVO omogućuje pokretanje postupka doregistracija Arhitektonskog fakulteta u umjetničkom području.

Kao dominantne odrednice budućega umjetničkog djelovanja na AF izdvajaju se segmenti EDUKACIJE, ISTRAŽIVANJA I VISOKOSTRUČNOG RADA promatrani u međunarodnome okruženju te u zajedništvu nastavnika i studenata kao ravnopravnih dionika u profilaciji i djelovanju Fakulteta. Utvrđuje se jednaka važnosti umjetničkog rada i na Studiju A+U i na Studiju dizajna. Naglašava se uloga i odgovornost Fakulteta za snažniju društvenu i strukovnu afirmaciju te organizaciju djelovanja arhitekata i dizajnera.

Pretpostavke za provedbu tih temeljnih zadaća su uređeni unutarnji ustroj Fakulteta s jasno pozicioniranim elementima umjetničkog djelovanja na čemu se intenzivno radi, briga za ljudske potencijale i razvoj najboljega umjetničkog nastavnog kadra, odgovarajući prostorni i infrastrukturni resursi, financijski potencijali kao garancija održivog poslovanja Fakulteta i razvoja novih programa, studija i istraživačkih projekata, te stalna provedba sustava osiguranja i praćenja kvalitete.

Ova *Strategija* definira glavna polazišta, ciljeve i okvir umjetničkog djelovanja Fakulteta kao cjeline, a separatnim će se tematskim dokumentima, po potrebi, pobliže razraditi pojedini specifični segmenti aktivnosti (npr. *Strategija razvoja Studija dizajna*, *Pravilnik o umjetničkom doktorskom studiju*, *Godišnji program izložaba*, itd.), kao i terminski plan provedbe glavnih ciljeva i mjera postupanja. S obzirom da se *Strategija* donosi s vremenskom projekcijom od 8 godina (do 2025.), što je sukladno strategijama Sveučilišta u Zagrebu koje imaju isti rok važnosti, moguće se povremene novelacije i usklađivanje teksta *Strategije* s aktualnim potrebama.